

[Elmqvist.]

ved lovforslagets behandling, bl. a. under hensyn til, at man ikke mente, at så mange skoler var nødvendige på det pågældende tidspunkt, og det er formentlig heller ikke nødvendigt med flere skoler i dag efter de oplysninger, der foreligger. I stedet for at nævne de steder, hvor skolerne skulle være, bemyndigedes ministeren til at oprette og drive sømandsskoler. Hvor mange skoler der til enhver tid ville kunne oprettes, blev altså overladt til de skiftende ministres afgørelse, dog at finansudvalgene selvfølgelig skulle bevilge de nødvendige penge.

Nu er det naturligvis meget godt med den kontrol, finansudvalgene fører med sådanne bevillinger og dermed med lovens praktisering, men for det første er der jo grænser for, hvor meget finansudvalgene kan gå i detaljer med hensyn til alle bevillinger, der forelægges for dem, og for det andet er det givet, at en periodevis behandling af loven i rigsdagen giver rigsdagen langt mere hånd i hanke med den videre udvikling på det område, loven omfatter, og langt større adgang til at foretage en detaljeret drøftelse f. eks. af, hvad der taler for og imod udvidelse af skolernes antal.

Dertil kommer yderligere, at rigsdagen ved sådanne periodiske revisioner får langt større lejlighed til at følge det arbejde, som udføres i henhold til loven, og til at rose eller kritisere, end hvis loven blot løber videre, og det synes jeg har stor værdi, navnlig når det drejer sig om en lov som den, vi drøfter her, og hvor der er tale om en nydannelse på et bestemt område. Det er ikke min mening, at man skal blive ved med at revidere en sådan lov ud i fremtiden med visse mellemrum. Jeg skal ikke tage stilling til, om det vil være praktisk eller ej. Det er heller ikke min mening, at man i al almindelighed skal tage love op til revision, når der ikke er noget særligt, der taler derfor, men her er der det særlige, der taler derfor, at det er en nydannelse, der har fundet sted, og at det derfor vil være rimeligt, at rigsdagens medlemmer har større indseende med den videre udvikling og får lejlighed til at tage stilling til de erfaringer, der er indhøstet, og se på, hvordan man praktiserer loven, i hvert fald igen om tre år.

Konklusionen af, hvad jeg her har sagt, skulle måske egentlig være, at man i stedet for at bemyndige de skiftende ministre til at oprette skoler, når de finder det nødvendigt, i loven fastsatte, hvilke skoler der kan drives. Hvorvidt man kan komme dertil, ved jeg ikke; jeg synes i og for sig, det ville være tiltalende. Jeg har ikke fået det under-

søgt, men såvidt jeg husker, er det således med hensyn til navigationsskoleloven. Jeg vil absolut anbefale, at vi i udvalget drøfter, om de betragtninger, jeg her har fremført, i hvert fald ikke kan føre til, at vi henstiller til ministeren, at loven igen om f. eks. tre år bliver forelagt rigsdagen til revision.

Løvrigt skal jeg ikke komme meget ind på enkeltheder. De betragtninger, som navigationsdirektørens oplysninger giver anledning til, mener jeg bedst kan behandles under udvalgsarbejdet. Jeg skal kun gøre nogle ganske enkelte bemærkninger.

Navigationsdirektøren foreslår skolerne i Sønderborg og Esbjerg omdannet til helårs skoler med tre kursus årlig. Jeg går ud fra, at de skal være på tre måneder. Jeg kan godt indse, at den mest rationelle drift naturligvis ved en sådan skole vil være helårsdrift. På den anden side synes jeg ikke, at den oversigt, der forefindes om elevbesøget på de tre statsskoler — bortset fra Frederikshavn —, giver udtryk for, at der netop er trang til at udvide antallet af kursus og til at indrette sig efter en maksimalbelægning for alle tre skoler på 80 elever. Det højeste antal elever, Sønderborg har haft i 1950 og 1951, er 51, medens man har været nede på 36 og 32. Esbjerg har i de samme to år været oppe på højst 57 på et kursus, og på de andre kursus har man været nede på 30, 35 og 32. Det har altså været en meget beskedent belægning, der har været. De tal, jeg har nævnt, er tallene på de elever, der har været på de fuldførte kursus. Derimod skal jeg indrømme, at Frederikshavn har været fint besøgt. Hvad grunden dertil er, kan vi sikkert få oplyst af den højtærede minister i udvalget. Jeg synes nok, at disse tal giver nogen anledning til at overveje, om det nu også er naturligt at gå over til helårskursus på de to skoler i Esbjerg og Sønderborg, selvom jeg godt kan forstå, at der er forhold, der taler derfor, således som navigationsdirektøren har nævnt.

Et andet spørgsmål er, om en sådan ordning ikke vil medføre en betydelig forøgelse af udgifterne, idet man vel skal have helårlig ansat personale, hvis man går over til helårsdrift, medens jeg går ud fra, at man, når det ikke er helårsdrift, kan nøjes med personale, der delvis er beskæftiget på anden måde den øvrige del af året, i de måneder der ikke er kursus. Det kan måske have visse ulemper, men jeg vil pege på, at det vel også kan have visse fordele, bl. a. den, at lærerne ikke kommer ud af kontakt med deres sømandserhverv. Det er også et spørgsmål, jeg vil være glad for at høre lidt nærmere om i udvalget.